

Седми европейски форум на социалното предприемачество, 16-18 април, 2018, София

на хотел „Маринела“ бяха представени изделия на повече от 100 социални предприятия и предприятия на хора с увреждания от България, Испания, Италия, Словения, както и на Одринската организация на хора с увреждания в Турция.

Съюзът на глухите в България представи продукцията на 7 от своите търговски дружества: „Тих труд – Плевен“ ЕООД, „Тих труд – Стара Загора“ ЕООД, „Тих труд – София“ ЕООД, „Тих труд – Лом“ ЕООД, „Тих труд – Пловдив“ ЕООД, „Тих труд – Бургас“ ЕООД и „Тих труд – Дупница“ ЕООД.

На нашите щандове посетителите на изложението имаха добрата възможност да видят новите изделия, с които предприятията ни печелят авторитет не само у нас, но и в чужбина.

Специален интерес към нашата продукция с марката „Тих труд“, проявиха и много от официалните гости.

А ГОЛЯМАТА НАГРАДА НА ИЗЛОЖЕНИЕТО – тази, която отличил най-добрият сред всички добри, бе отново за нас.

Специалният плакет на изложението, придружен със специална грамота за иновативен

продукт – „Колекция работно | труд“ – София ЕООД. облекло“, бе връчен на „Тих | Вижте всичко – на стр. 2-3

* На 16 април тази година се откри Седмият европейски форум на социалното предприемачество. Тази година форумът се проведе в София и бе официално събитие в рамките на Българското председателство на съвета на ЕС.

* Събитието бе съпътствано с международната конференция по социална икономика на тема: „Социалната икономика за икономически устойчив и социално приобщаващ ЕС“, която се проведе по същото време в Бояна с участието на социалните министри от страните-членки на ЕС в този ден.

Основната част от програмата на този форум бе изложение на изделия и услуги, изработени и предлагани от социалните предприятия в България.

В голямата изложбена зала

ПРОТЕСТ

НА 11 АПРИЛ В СОФИЯ ДОЙДОХА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ ОТ ЦЯЛАТА СТРАНА ЗА ПРАВОТО НА ДОСТОЕН ЖИВОТ

Протестът беше именно за това – ЗА ПРАВОТО НА ДОСТОЕН ЖИВОТ.

Същото това право, за което толкова пъти излязахме на протести от 1990 г. до сега, и не успяхме да постигнем - въпреки конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Въпреки директивите и резолюциите на ЕС и ЕК в защита на хората с увреждания. И въпреки здравия разум, който би трябвало да съществува в поне малка част от управляващите, решили да приложат метода на тотален геноцид срещу най-уязвимата част от българския народ – хората с увреждания.

А те, нашите искания, са простички и ясни: НЕ ПО ТОЗИ НАЧИН! НЕ ПОСЯГАЙТЕ НА МАЛКОТО, КОЕТО ИМАМЕ! ПОСТАВЕТЕ СЕ НА НАШЕТО МЯСТО, ОПИТАЙТЕ СЕ ДА ЖИВЕЕТЕ С МИЗЕРНА ПЕНСИЯ И БЕЗ ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НИКАКВИ ДРУГИ ДОХОДИ ПОРАДИ УВРЕЖДАНЕТО – И ТОГАВА ЩЕ ВИДИТЕ ЗАЩО ПРОТЕСТИРАМЕ.

На стр. 4, 5 и 6 четете подробния репортаж на Петра Ганчева за всичко, което се случило на събитието

СЪОБЩЕНИЯ

Във връзка с изпълнението на годишния план на Съюза на глухите в България, Управителният съвет на СГБ взе ДВЕ ВАЖНИ РЕШЕНИЯ на своето заседание от 12 април 2018 година.

С решение № 15 УС на СГБ от 12 април 2018 година бе утвърдено:

VII НАЦИОНАЛЕН СЪБОР ПО СПОРТЕН РИБОЛОВ НА СЪЮЗА НА ГЛУХИТЕ В БЪЛГАРИЯ

да бъде на 1, 2 и 3 юни 2018 г.

на един от най-красивите язовири в България - язовир „40 извора“ в близост до Асеновград. Съборът ще се проведе в сътрудничество със Спортната федерация на глухите в България. Напомняме: състезанието е на плувка и на дъно.

С Решение № 16 на УС на СГБ от 12 април 2018 година бе прието:

XXVII НАЦИОНАЛЕН ТУРИСТИЧЕСКИ СЪБОР НА СЪЮЗА НА ГЛУХИТЕ В БЪЛГАРИЯ

да се проведе на 28, 29 и 30 септември 2018 година

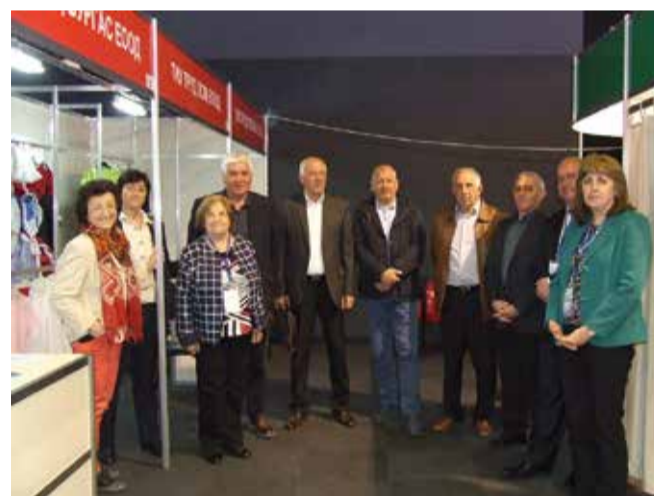
в курортния комплекс „Паничище“ близо до Сапарева баня. В срок до 15 юли 2018 година всички желаещи да участват в туристическия събор да направят своите заявки в ТО и РО на СГБ.

На заявките участие ще бъде осигурена нощувка в хотел. Цената на нощувка със закуска е 23 лева на човек. За два дни цената е 46 лева.

По време на Националния туристически събор на 29 септември, събота, ще се организира поход до местността на Седемте рилски езера.

ОЧАКВАМЕ ВИ!

Седми европейски форум на социалното пр

От стр. 1

Седмият европейски форум на социалното предприемачество бе открит официално с един прекрасен ритуал - с едновременно „прерязване на лентата“ от вицепремиера на Република България **Валери Симеонов**, от министъра на труда и социалната политика **Бисер Петков**, от кмета на София **Йорданка Фандъкова** и от г-жа **Ан Бранч** от Европейската комисия. Тук бяха и заместник министрите на Министерството на труда и социалната политика **Росица Димитрова** и **Султанка Петрова**, както и представители на Европейския парламент, и много други гости.

При откриването на форума вицепремиерът **Валери Симеонов** отбеляза ангажираното отношение на държавата към социалното предприемачество на хората с увреждания:

„Тук е мястото, където социалните предприемачи имат възможност да проявят своята идентичност по един недвусмислен начин с представяне на успешни практики, конкретни решения и социално иновативни модели. Вярвам, че икономическият и социален просперитет винаги е зависел в най-голяма степен

от организационната инфраструктура на предприемачеството. Свободният израз на стопанската инициатива чрез използване на иновативни подходи, осъществява качествени промени. А когато тези компоненти биват структурирани в подкрепа на уязвимите групи за разрешаване на демографските предизвикателства в сферата на предлагането на работна сила и за корекция на различни други социални дефицити, публичната власт не може и няма как да бъде в ролята на наблюдател. Напротив, тя е активна и именно защото е социално ориентирана, действа съобразно потребностите в подкрепа на предприемача и осигурява услуга за неговото развитие.

Форумът на социалните предприятия е белег за нашата обществена и управленска зрялост, защото дава възможност за включване и полезност за преодоляване на уязвимости и пълноценна интеграция.

Този форум илюстрира по един категоричен начин, че иновативните подходи за преодоляване на социалните неравенства имат своите предимства пред конвенционалните (условните, договорени, приети, възприети, общоприети – бел. ред.), като чрез тях се създава добавена стойност от икономическо и социално естество.

Възползвам се от възможността да отключа кооперациите и юридическите лица с нестопанска цел и другите субекти на социалната солидарна икономика, които във времето се утвърждават във все по-голяма степен като носители на фундаменталните ценности на нашето общество и като значими партньори на държавата в изпълнението на нейните социални ангажименти. По този начин те се вписват

в общата тенденция и цел на развитието на социалния диалог, като механизъм за допълнителна ефективност на социалната пазарна икономика.

Пожелавам на всички участници, на всички социални предприемачи да бъдат дейни, да бъдат креативни, да бъдат успешни. И ви уверявам, че впоследствие процесът по изграждане на цялостната екосистема – политическа, правна и финансова – за тяхното развитие ще бъде продължен и успешно завършен!”

Д-р Хасан Адемев, председател на комисията по труда, социалната и демографската политика в Народното събрание, поздрави гостите и участниците, и каза така:

„Всяка една структура на социалното предприемачество на социалните предприятия, всяка една неправителствена структура, която е ангажирана с проблемите на социалните предприятия, всяка една иновативна идея, всеки един предприемач, заслужава подкрепата на държавата. Заслужава подкрепата както на Европейската комисия, така и на всички граждани.

През 2007 година България стана равноправен член на Европейския съюз. През

2009 година, с подкрепата на Европейския социален фонд и с подкрепата на оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“, бяха подкрепени проектни предложения – 46 на брой, като 11 социални предприятия бяха подкрепени с помощта на тези средства. А останалите са нови предприятия, които получиха европейска подкрепа. През 2012 година беше приет политически стратегически документ, наречен „Концепция за развитие на социалната икономика в България“. Този стратегически документ стана политическа платформа за реализиране на усилията на правителството и на държавата като цяло, за развитие на социалните предприятия и социалното предприемачество.

Благодаря на организаторите от Министерството на труда и социалната политика, на организаторите от българското председателство на Съвета на Европа за това, че превърнаха **Седмия европейски форум на социалното предприемачество** в една съдържателна платформа за обмен на добри практики и на иновативни предложения и решения. Защото, всъщност европейските граждани, които имат по една или друга причина затруднения, имат нужда от обмяна на опит, имат нужда от обмяна на идеи, за да могат да реализират своя предприемачески потенциал.

На фона на наличната европейска подкрепа, на фона на активното участие на държавата и всички институции за подкрепа на социалните предприятия, пожелавам повече енергия, повече ентузиазъм, повече дръзновение и вяра в това, че социалното предприемачество ще пребъде и през следващите години.

На стр. 3

едприемачество, 16-18 април, 2018, София

От стр. 2

Успех на всички инициативни предприемачи!"

Изказването на г-жа **Ан Бранч** от Европейската комисия, бе емблематично за отношението ЕС към значимостта на това събитие:

„За нас, от Европейската комисия, е чест и удоволствие, че можем да окажем своята подкрепа на това събитие, организирано под българското председателство. Тази седмица имаме един значително изразен социален дневен ред – започналата днес конференция на най-високо равнище, относно проблемите на социалната икономика, както и сутрешната среща на Съвета, който се занимава със същите проблеми. Заедно с тези политически събития, имаме и откриването на този форум, посветен на социалното предприемачество, който не е чисто политически. Той е свързан с конкретни дейности, насочени към гражданите и тръгвачи от самите граждани.

На европейско равнище, нашият фокус – фокусът на нашите усилия, е насочен към така наречената „Стълб на социалните права“. **Целта ни е да направим Европейския съюз по-приобщаващ. Така, че гражданите наистина да могат да се възползват от всички възможности, които предлага той.** Този стълб цели да насърчи конвергенцията (сходството, бел. ред.) в посока нагоре, между държавите и техните граждани, като това става чрез конкретни мерки и действия, с цел преодоляване на бедността и осигуряване на по-добри условия за икономическо развитие.

И тук е и ролята на социалните предприятия, които могат да допринесат откриването на работни места с добро качество. И също така за по-широкото участие на пазара на труда и развиването на социалните предприемачески умения на

хората.

И това е, което демонстрира днешното изложение пред гражданите на България и пред гостите от Европейския съюз.

Искам от цялото си сърце да поздравя и организаторите, и участниците в днешния форум. Защото вашият ентусиазъм, вашата енергия са, които допринасят към усилията на създаващите политики на европейско равнище. Вие сте тези, които ще направите и Европейския съюз по-приобщаващ и по-добър за живот. Така, че от собственото си име и от името на Европейската комисия, искам да ви благодаря и да ви поздравя!

Искам да благодаря на българското председателство за това, че организира тези събития, както и съпътстващите – конференцията и форума. Искам да благодаря също и на високите гости, които ни уважиха. Смятаме, че това отново е знак, че социалната икономика има своето място, приоритетно място и в дневния ред, и ще продължи да се развива успешно и в бъдеще.”

Йорданка Фандъкова, кмет на София, поздрави участниците:

„За мен е голяма чест да присъствам на Седмия европейски форум по предприемачество, който се провежда в София. В нашия град се намират повече от половината от социалните предприятия, които са регистрирани в регистъра на Агенцията на хората с увреждания.

Столичната община има устойчива целенасочена социална политика, която разработваме и реализираме съвместно с организациите на хората с увреждания, с неправителствените организации, на които специално благодарим за партньорството.

Имаме 63 социални услуги, половината от които са насочени към децата. Считам, че най-важното е грижата за децата и разкриване на работни места за хората

с увреждания.

София е град на иновациите, част от които са социалните иновации. Това ни стимулира през тази година да открием и първата програма за финансиране на проекти в сферата на социалните иновации с бюджет 100 000 лева, като първа година. Очакваме вашите проекти!”

Адриана Стоименова, заместник председател на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания при Министерския съвет, която бе водеща на тържественото откриване на форума, покани всички да разгледат изложението. И те видяха най-доброто от изделията на участниците от:

Национален съюз на трудово-производителните кооперации; Национална федерация на работодателите на инвалиди; Национално сдружение на работодателите на хора с увреждания; Национален алианс за социална отговорност; Съюз на глухите в България; Съюз на слепите в България; Българска асоциация за рекреация и интеграция; Център за психологически изследвания; Асоциация на родителите на деца с увреден слух; Асоциация на родители на деца с нарушено зрение; Асоциация на родители на деца с епилепсия; Българска асоциация по нервно-мускулни заболявания; Национална асоциация на сляпо-глухите в България; Национална асоциация „Малки български хора“; Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения и други.

През цялото време на експозицията на голям екран в залата се прожектираха филми и видеоклипове, представящи участниците. Всички на изложението видяха и нашия, блестящо подготвен филм от видеоцентъра на СГБ.

А в следващите часове изложението в хотел „Маринела“ бе наистина средище за добри контакти, за полезни разговори и нови идеи, за взаимно полезни бъдещи срещи. Толкова много хора от различни страни от Европа се видяха и разговаряха тук!

И на нашия ред от щандове – на предприятията на Съюза на глухите в България, бе истински оживено и от присъствието на официалните гости на форума. Лекарят-анестезиолог д-р Хасан Адемов забеляза първо медицинските облекла, разби-

ра се. И похвали „съвременната модна линия“ в цвят, която сега ние, с качествените си изделия, предлагаме за облекла.

Г-жа Султанка Петрова пък реши, след като видя изложението ни, че ще отиде в Плевен. А г-жа Росица Димитрова се спря едва, когато видя всичко и специално поиска да се снима заедно с председателя на СГБ Николай Нинов. И да го поздрави. В оживлението дойдоха и много други хора и приятели. Видете ги на снимките.

Дните на изложението ни предоставиха и още поводи за гордост.

През втория ден нашите щандове бяха посетени от **Мариан Тейсен**, Комисар по заетостта, социални въпроси, умения и трудова мобилност.

А в третия ден - денят който бе ден за награди на най-добрите, Съюзът на глухите в България получи най-голямата почит и уважение за добра работа.

Нашите изложители, които представиха изделията си с марката „Тих труд“, получиха специални грамоти за активно участие в Европейския форум за социално предприемачество. Те бяха връчени от зам.министъра на труда и социалната политика г-жа Султанка Петрова.

А ГОЛЯМАТА НАГРАДА НА ИЗЛОЖЕНИЕТО – тази, която отличи най-добрият сред всички добри, бе отново за нас.

Специалният плакет на изложението, придружен със специална грамота за иновативен продукт – „Колекция работно облекло“, бе връчен на „Тих труд“-София ЕООД.

Какво по-добро от това!
Нека е така.

Йорданка Димитрова

За правото на д

От стр. 1

Била съм на всичките протести на хората с увреждания. Първият бе през свирепата и безумно гладна 1990-а. Последният, който снимах и отразих във вестник „Тишина“, беше на 10 ноември 2008-а г., когато представителите на медиите бяха едва няколко души. Днес, десет години по-късно, на 11 април, 2018-а, бях на сцената сред колегите, с които снимахме многохилядното множество на хора с различни увреждания. Представителите от 18 организации на и за хора с увреждания пристигнаха с 90 автобуса от цялата страна, като някои бяха потеглили още преди зазоряване. Там, на площад „Независимост“ в столицата, заедно с инициаторите и организаторите на протеста (сред които бяха и от КТ „Подкрепа“, и от сдружение „Солидарна България“, и други), скандирахме единогласно: „Реформа – ДА! Но не така!“ и заявихме категорично, че искаме да има реформи, но не такива, които отнемат права и приходи. Да има адекватна, а не фиктивна помощ за трудова интеграция и да бъдат включени в обсъждането на всички детайли по реформите.

Смея да твърдя – този национален протест срещу готвената реформа в ТЕЛК, насочена и срещу отнемането на инвалидните пенсии на работещите от нас, само часове след като приключи, бе подобаващо отразен и онлайн, и в телевизиите.

Преди началото на протеста прозвуча химнът на Република България. „Цивилизационното ниво на една държава се мери по това, как тя се отнася към хората с увреждания – обяви водещият. И продължи: – Следователно ние сме ядрото на цивилизацията. Нещо повече – без нас няма цивилизация. Днес сме тук, за да изразим волята на хората с увреждания. Днес сме тук, за да се чуе ясно, че над 200 000 българи не са забравени. Независимо, че по нареждане на премиера Бойко Борисов бяха оттеглени предвидените промени в медицинската експертиза, за нас това не е повод за радост. Ние искаме ясна отговорност, подкрепа и най-вече гаранции за всички политики, които са за нас, хората с увреждания. Искаме това, което се прави за нас, да е с нашето участие. Искаме всички ние заедно с правителството, президента, депутатите и общините да се обединим около зачитането на европейските практики и стандарти в тази област, както и Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН да стане реалност. Реалност, която ще осигури достъпност – един ключов елемент за нашия живот. Подходящо образование и професионална квалификация, които да водят до реална интеграция. Трудова заетост както в специализирана, така и в обичайна икономическа среда за достойни доходи. Достъпно здравеопазване за всички. Рехабилитация, чрез която да е възможно да бъдем пълноценни граждани. Ние сме за реформи, които ще ограничат корупционните практики, които ще повишат контрола върху публичния финансов ресурс и които ще гарантират ефективното му управление. Ние сме за всички действия, които са с цел повишаване на качеството на живота на нас, хората с увреждания. Но нека ясно да се чуе, че твърдо сме против реформи, които отнемат права!“

След това бе обявена минута мълчание за всички наши приятели, бащи, майки, синове, дъщери и близки, които си заминаха без време...

За да няма никакво съмнение за политическа или каквато и да било пропаганда относно провеждането

на протеста, водещият обяви организаторите му: **Съюз на инвалидите в България, Съюз на слепите в България, Съюз на глухите в България, Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения, Център за психологически изследвания, Асоциация на родители на деца с епилепсия, Национална асоциация на сляпо-глухите в България, Национално сдружение на работодателите на хората с увреждания, Българска асоциация „Диабет“, Съюз на военноинвалидите и военнопострадалите в България, Асоциация на родители на деца с нарушено зрение, Асоциация на родителите на деца с увреден слух, Национален съюз на трудово-производителните кооперации, Българска асоциация за невромускулни заболявания, Национален център за рехабилитация на слепи, Национална организация „Малки български хора“, Българска асоциация за рекреация, интегра-**

ция и спорт, Национална потребителна кооперация на слепите в България.

Председателите и представителите на всяко от тях един след друг заставаха пред микрофона.

Първа бе **Адриана Стоименова, заместник-председател на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания**, която подчерта: „Искаме да се чуе нашата дума, да се чуе това, от което имат нужда нашите деца, нашите семейства, нашите близки. Искаме реформи, които не отнемат права. Стана ясно, че най-болните и ощетени хора в нашата държава – хората с увреждания ще бъдат оценявани дали са работоспособни и доколко, но ще загубят и правото си – изцяло или частично, на компенсиращия доход – пенсия, който е 241 лева.“

Председателят на Съюза на инвалидите в България Красимир Коцев заяви: „Хората с увреждания

искаме качествено здравеопазване и медицинска рехабилитация, достъпна архитектурна среда и транспорт, както и адекватно образование и европейска политика за трудова заетост.“

„Прекалено много търпение проявихме, изчерпахме всички форми на възможен диалог, на компромиси. Имаме нужда от нов вид интеграционни добавки. Без комплексен подход при реформите в ТЕЛК протести на хора с увреждания винаги ще има!“, каза **Васил Долапчиев, председател на Съюза на слепите в България.**

Веска Събева, председател на Асоциацията на родителите с епилепсия, беше категорична, че подкрепата за семейства с деца с увреждания е нулева.

А Мария Недялкова от Асоциацията за лица с интелектуални затруднения попита: „Като си замина от този свят, моята дъщеря как ще си

плаща тока, хляба и сметките си със 144 лв. пенсия?“

Безкомпромисно и категорично **председателят на Съюза на глухите в България Николай Нинов** заяви: „Няма да отстъпваме! Ще се борим за достоен живот, докато постигнем победа! Няма да се предадем!“

Протестът на всички нас, събралите се над 6 500 души от цялата страна, бе подкрепен и от Европейския форум на хората с увреждания – организация, която обединява всички хора в неравностойно положение и ги представлява пред европейските институции. Нейният официален представител бе **Родолфо Катани, член на Борда на Европейския форум на хората с увреждания и председател на Комисията за връзки с Европейския съюз към Борда на Европейския съюз на слепите**, който съобщи:

На стр. 5

ДОСТОЕН ЖИВОТ

От стр. 4

„80 милиона хора с увреждания в този момент са с вас и ви подкрепят. Ние всички се борим за справедливост и равноправие. Хуманността и солидарността са важни за този протест. В момента се борим с нещо, което се прави срещу хората с увреждания.“ И посочи: „Правителството в България трябва да се откаже от тази реформа и да започне разговори с организациите на хората с увреждания. „Срам“ - трябва да кажем всички заедно тази дума! Държавата иска да вземе пенсията за инвалидност като взема, че хората с увреждания трябва да работят и същевременно не осигурява възможности за работа, достъпна архитектурна среда и транспорт!“ Катани изтъкна още, че интеграцията е човешко право: „Не искаме пожертвования - искаме права“, настоя той, като подчерта колко е

важно да се борим за правата на жените с увреждания, децата с увреждания, хората в трета възраст с увреждания, които по думите му са двойно дискриминирани и се нуждаят от защита и подкрепа. И повтори, че държавата изобщо не спазва принципите на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, която беше ратифицирана през 2012 г.

Най-силните и точни думи в наша подкрепа бяха казани от инж. **Димитър Манолов, президент на КТ „Подкрепа“**: „Знаете ли какво е да не виждаш светлината? Знаете ли какво е да не чуваш реката? Знаете ли какво е да не можеш да кажеш на детето си: „Обичам те!“ Знаете ли какво е да не можеш да помръднеш от дома си без помощни средства? Знаете ли какво е животът ти във всяка секунда да зависи от хапчета и инжекции? Да не можеш да ходиш по улицата, защото

си един метър по-нисък и хората не те виждат? Давате ли си сметка какво е коствало на всички тези хиляди души да дойдат тук? Притиснати от притеснение и страх, тези хора въпреки всичко са дошли, за да кажат на управляващите, че вършат глупости. Това не са хората с черните джипове със стикер за инвалидност, които паркират на местата за инвалиди. Това не са таксиметровите шофьори с пенсия за инвалидност с придружител. Това не са здравите и прави хора, които с рушвет са взели такава пенсия. Това са хора, които наистина страдат. Тази реформа трябваше да почне от хората, които несправедливо ползват ресурса, който е предназначен за хората с увреждания. Но това не се случи. Тази реформа е гавра и подигравка!“

Изказаха се също и **д-р Боряна Холевич, председател на Сдружението на лекарите от ТЕЛК-София**, която настоя час по-скоро да се

въведе електронната здравна карта, да се създаде и приеме Закон за личната помощ и да се утвърдят предложените от лекарите промени в реформата за ТЕЛК. **Павел Савов, председател на Българската асоциация за рекреация, интеграция и спорт**, попита: „Говори се за „фалшиви“ ТЕЛК решения. Самата дума „фалшиви“ показва, че това е престъпление. Не мога да разбера как това, че сме хора с увреждания, ни прави съпричастни към това престъпление?“

Говориха още **Стилиян Баласопулов, председател на Националния съюз на трудово-производителните кооперации**, **Светльо Чернев, председател на Националната организация „Малки български хора“** и **Виолета Антонова от Българската асоциация за невромускулни заболявания**.

Невъзможно ми е да цитирам всички изказвания. Но във всяко от тях прозираше неистовата болка, мъка и страдание, породени от неадекватното отношение на държавата към всички хора с увреждания. И решимостта да се борят докрай за правото на достоен живот.

Накрая **Адриана Стоименова** обяви: „Отидохме в Министерски съвет и се върнахме, защото ни казаха да отидем и внесем нашите предложения и искания в приемната, но това сме го направили отдавна. Предстои да се срещнем и разговаряме с министрите от двете министерства, на товарени с реформата – здравното и социалното. Ако исканията ни не бъдат приети, следващия месец ще бъде проведен втори национален протест“ – завърши тя.

На следващия ден след протеста – 12 април – пред медиите беше разпространено съобщение от премиера Бойко Борисов и министъра на труда и социалната политика Бисер Петков: „Ще работим заедно по

реформата в системата на ТЕЛК-овете с хората с увреждания. Разговорите, които ще доведат до промени в начина на отпускането на инвалидни пенсии, ще започнат още от днес. Относно комисиите в ТЕЛК – ще използваме всички ресурси на държавата за по-голям контрол – каза още премиерът Борисов, който направи изявлението си след заседанието на Министерския съвет, докато пред сградата течеше протестът ни. Според премиера проблемът с пенсиите за инвалидност е в комисиите, определящи процента на инвалидност, от който зависи и размерът на пенсията: „Защото оттам започва преди всичко проблемът. Целта ни е да остане повече ресурс за тях, а не да се пренасочва на друго място. Това, върху което колега Симонов (вицепремиер Валери Симонов) със своите експертни работи от 5 месеца, е не да бъдат оштетени дадени хора, а да се направи така, че средствата от тези фалшиви ТЕЛК-ове да останат за тези, които действително имат нужда от тях. Най-малко не сме мислили на някого да навредим. Точно обратното. Но хора, които не заслужават и са взимали тези пари и продължават да ги взимат, или има корупционни схеми в ТЕЛК-овете – това не може да продължи. От години работим прекрасно с всички организации на хората с увреждания, които са на протеста. Разбирам тяхната болка, но те са и наши съюзници.“, каза още Борисов и допълни, че: „тези 1.7 млрд. лв., които сега отиват за инвалидни пенсии, няма да бъдат намалени. По настояване на коалиционните партньори от „Обединени патриоти“ в управленската програма на кабинета е записано, че всички пенсии ще бъдат увеличени, след като се преизчислят всички пенсии, отпуснати преди 2010 г. със средна осигурителен доход за 2009 г. със средствата, спестени от неправомерно отпуснати инвалидни пенсии“.

След изявленията на премиера Бойко Борисов и социалния министър Бисер Петков, **здравният министър Кирил Ананиев** публикува отново предложенията за промяна в работата на ТЕЛК, съкратени наполовина – махнати са промените в оценката на трудоспособността, които доведоха до националния протест на хората с увреждания. Предвидено е и решението на ТЕЛК да е достатъчно за изписването на помощни изделия на хората с увреждания, които да се плащат от държавата. В момента се иска и допълнително становище от още една лекарска комисия. Освен това ТЕЛК вече ще се произнася главно по медицински документи и хората ще бъдат викани на преглед пред комисията само в краен случай, предвижда промяната.

На стр. 6

За правото на достоен живот

От стр. 5

„До 23 април ще предоставим на национално представителните организации на хората с увреждания сравнителен анализ между сега действащата Наредба за медицинската експертиза и предложенията за промяна на МЗ”, заяви министърът на здравеопазването Кирил Ананиев след срещата на 13 април с представителите на национално представителните организации на хората с увреждания. След това МЗ ще публикува в сайта си и самата наредба за обществено обсъждане. Всички граждани ще имат на разположение 30 дни да направят своите предложения. В рамките на общественото обсъждане ще се работи по окончателната ревизия на текстовете, като ще се отразят получените становища. Министър Ананиев окачестви срещата като сериозна крачка към постигането на консенсус, удовлетворяващ всички страни. Той посочи, че единствен спорен момент остава медицинската експертиза при лица с множество тежки заболявания, но уточни, че са набелязани варианти. Вицепремиерът Валери Симеонов изрази задоволството си от възстановяването на диалога и от единомислието по отношение преустановяването на злоупотребите в системата на медицинската експертиза.

„Постигнахме съгласие с вицепремиера Симеонов и министър Ананиев, че трябва да се обърне специално внимание, за да не бъдат ощетявани хората и да не отиват в по-ниски групи, защото знаете има много тежки увреждания, които не могат да бъдат диагностицирани само на едно общо заболяване”, посочи Адриана Стоменова, зам.-председател на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерския съвет и изпълнителен директор на Центъра за психологически изследвания. Тя заяви, че организациите настояват да се обърне внимание хората да не бъдат ощетявани и да не отиват в по-ниски групи. По отношение на правилника в ТЕЛК изтъкна, че е постигнато съгласие при необходимост от технически помощни средства, те да са записани още в ТЕЛК, за да се избегне допълнително ходене в ЛКК за хората с трайни увреждания.

„Отпаднали са някои от тези заболявания, които са сметени за недостатъчно значими и това е обсъдено с националните консултанти. За да сме наясно и да не допуснем на някой човек да бъде отнето нещо, поискаме този сравнителен анализ между новата наредба и досегашното положение, защото може да са отпаднали съществени за хората неща. Най-важното е да не допуснем отнемане на права. Ние държим на мултидисциплинарния екип”, каза и Веска Събева, председател на Асоциацията на родители на деца с епилепсия.

Петра Ганчева

Протестни ноти се връчиха в цялата страна

Във връзка с националния протест в цялата страна по места организациите на и за хората с увреждания връчиха протестни ноти. Съобщаваме за по-важните от тях:

Пловдив

Национално представени организации на и за хора с увреждания в Пловдив изпратиха на 11 април до президента, председателя на НС, премиера и на националния омбудсман официална Протестна нота, в която настояват да отпаднат формулировките „определяне на работоспособност” и „планираното разделяне на медицинската експертиза”, а предвижданите нормативни промени да не въвеждат медицински стандарти за здравния им статус. Защото не е ясно как ще се прецени кое от две или няколко заболявания на един човек ще се определи като водещо, за да бъде включено в решението на ТЕЛК. Освен това, организациите не са съгласни с предложенията на социалното и здравното министерство, които предвиждат разделянето на ТЕЛК-овете на две комисии – едната да оценява здравословното състояние, а другата – работоспособността на съответния човек с увреждане.

Бургас

Представители на национални организации на и за хора с увреждания се срещнаха с областния управител на Бургас Вълчо Чолаков и заместник-областния управител Севдалина Турманова. На срещата те ги запознаха с проблемите си – достъп до качествено здравеопазване и медицинска рехабилитация; премахване на бариерите в архитектурната, информационната и транспортна среда, които превръщат хората с увреждания в принудителни „затворници” на домовете им; адекватно образование и професионално обучение, което да гарантира професионалното и личностното развитие на хората с уврежда-

ния; европейска политика за трудова заетост, въвеждаща многобройни инструменти за подкрепа. „Диалогичността винаги е била приоритет за областната администрация”, заяви областният управител на Бургас Вълчо Чолаков. Той подчерта необходимостта от по-чести срещи за определяне на конкретни действия свързани с хората с увреждания на територията на област Бургас.

Русе

Представители на организации на хора с увреждания връчиха протестна нота на областния управител на Русе Галин Григоров, адресирана до Министерски съвет, която е по повод планираната реформа в областта на медицинската експертиза и оценката на работоспособността, която може да доведе до отнемане правото на инвалидна пенсия на 100 000-150 000 български граждани. Това съобщи Светослав Чернев, член на националния съвет за интеграция на хората с увреждания и председател на националната организация „Малки български хора”. Според него включването в решението на ТЕЛК само на водещото заболяване с цел намаляване степента на увреждането е неправилно. По думите на Чернев един от проблемите е предвидената да се създаде втора комисия от социални работници, представители на трудова медицина, бюро по труда, психолог, която ще определя даден човек с увреждане да получава инвалидна пенсия, или да бъде изпратен в Бюрото по труда, където да му се търси работа. Как ще стане това, след като, според Чернев, в България няма достатъчно работни места за хора с увреждания?!? Отделно, за да се стигне до Бюрото по труда е нужна достъпна архитектурна среда, каквато няма изобщо: „Не трябва да се тормози допълнително тази уязвима група хора. Всяко явяване на ТЕЛК е ходене по лека-

ри, по специалисти, по рентгени и харчене на излишни пари – от една страна за пациента, а от друга – за НЗОК.” Чернев допълни, че предложените мерки не са ефикасни в борбата срещу неправомерно получаване на нереална степен на увреждане от недобросъвестни граждани в резултат на корупционни схеми.

Плевен

В Плевен представители на национално представени организации на хора с увреждания обявиха протестни действия и връчиха протестна нота на областния управител, в която изразяват недоволство от предвижданите промени, в която заявяват, че предвижданата кардинална промяна на действащия модел ще доведе до отнемане на инвалидната пенсия на по-голямата част от хората с увреждания. „С промените се въвеждат медицински стандарти на здравния статус на лицата с увреждания в България, различни от действащите в ЕС”, каза Васил Долпчиев, председател на Съюза на слепите, който бе гост на събитието.

Кърджали

Представители на хората с увреждания в Кърджали връчиха на областния управител Никола Чанев протестна нота. Те изразяват притесненията си от предстоящата реформа в областта на медицинската експертиза, която, според тях, ще отнеме правото на инвалидна пенсия на хора с увреждания. Областният управител прие нотата и заяви, че се отнася с разбиране към проблемите. Той беше категоричен, че прецизирането на т. нар. инвалидни пенсии е в интерес на хората с увреждания.

Търговище

Протестна нота връчиха представители на 3 организации на хора с увреждания на областния управител на Търговище Митко Стайков, адресирана и до президента, Народното събрание, министър-председателя и омбудсманна. Основните искания са свързани с промяна в цялостната политика към хората с увреждания с акцент към по-качествено здравеопазване, рехабилитация и по-достъпна среда. Същата нота бе връчена и на областния управител на Разград Гюнай Хюсмен.

Материалите подготви,
по публикации на онлайн медиите
Петра Ганчева

ЗА ПОЛИТИКАТА, ЧОВЕШКОТО ОТНОШЕНИЕ, ДОСТОЙНСТВОТО И ОЩЕ НЕЩО

Животът е борба за оцеляване. Тази битка я водим още от зачеване, започвайки с майчиния организъм. Още в майчината утроба бъдещият индивид води битка за право на съществуване с единствения източник на храна и живот. Впоследствие, идвайки на бял свят, битката е с всичко и с всички, в свят на постоянноменяща се доминация и жестока конкуренция.

Какво се случва с човек, който е поставен в положение на непълноценност, тогава? Каква е неговата битка и има ли такава? Получава ли той някаква помощ и каква? Заслужава ли изобщо помощ? Има ли право на такава и защо? Какви са критериите за оценка на непълноценността? А тези за отпускане на помощ? Какво означава изобщо да си цял човек и какво непълноценен? Докъде се простира човешката непълноценност и касае ли само физическата и сетивна недостатъчност?

На тези и още цял куп въпроси би трябвало да ни отговори българското законодателство, тръгвайки от върховния закон – конституцията. По конституция всеки е равен на всеки. Само че в живота не е така. Никак даже. Да бъдеш човек с физически или сетивни недостатъци изобщо не е комфортно. Няма да се впускам в чисто човешките неудобства на положението, нито ще правя анализ на най-правилното формулиране – инвалид ли, човек с увреждане ли, хора със специфични проблеми и нужди ли, или по-новото, модерно и глупаво дефицити, диагнозата си остава диагноза. В повечето случаи при всеки от нас това положение е медицински възникнало и доказано пак с медицинска експертиза, т. е. касае се за здравословно състояние. Здравото е грижа на всеки индивид, но и на държавата. Тя е длъжна да предостави адекватни здравни процедури за лечение и възстановяване, а не осакатяващи и утежняващи. В много случаи непълноценността възниква именно след лечение, т. е. касае се за пълноценни индивиди, които са доведени до състояние на непълноценност. Чия е отговорността? Персонална – на индивида или на лекаря, или групов – на държавата и държавната здравна политика? Несъмнено всяка една страна в този многогълник има вина и отговорност за възникналото положение. Какво обаче се прави, за да се класифицира и оцени вината и отговорността, и кой е прекият ресор за това оценяване? Ето тук е мястото на държавата. Нейните правила, закони, наредби, нормативи, политики, които са в полза единствено и само на индивида и държавността. В България има предостатъчно закони, които трябва да бъдат в услуга на народа си, но... Днес се забелязва една нарастваща тенденция да се води не политика, а политиканство срещу народа и повсеместно прекрояване на закони, касаещи най-уязвимите групи в обществото ни – хората с физически и сетивни недостатъчности. Именно тия, които в по-голямата си част са доведени до това състояние. Процентът на наследствените и генетично обременените е най-нисък в тази група. Научно доказано е. Процентът на злоупотреби, професионални и битови, също не е голям. Тогава, защо е този опит държавата да унижава собствения си народ в опити да пести финансови средства именно от тази група хора? Това не са ли същите тези хора, които работят, или са работили до момента на инвалидизирането им и не заслужават ли те облекчение в своя горчив жребий? На ширещото се разточителство в държавната администрация и парламент е унизително да се броят стотинките на хората

в непълноценност. Защо се получава така, че държавата ни не е човечна към народа си?

В бурното ни и някак задъхано време все по-често изпускаме нишката на човешката ни същност и бягаме в крайностите на егоцентризма и саможивните взаимоотношения. Все повече се самоизолираме в някаква виртуална реалност и измислени ценностни системи, с които самозалъгваме и себе си, и околните. Стигаме до предела, където реалност и измислица така се преплитат, че глупостта става синоним на изконна мъдрост, сила и порядък. Така ли трябва да изглежда една държава? Така ли трябва да изглежда НАШАТА държава? Най-старата на континента!

Историческият опит би трябвало да ни е научил достатъчно как да бъдем нация. Защо тогава глупостта е на власт? Защо се менят ценности, които не са такива? Кой какво печели от разрухата и съсипването на държавата и държавността ни? Кому е необходимо това и за какво? Цели ли се хората с увреждания да бъдат превърнати в роби? Нима до такава степен алчността е завзела сърцата, та не прави разлика между редно и нередно, между истина и лъжа, между отговорност и вина, между цяло и нецяло? Не вярвам в целостта и нецелостта. Какво означава това? Цял ли е човек с ампутиран крак, ръка, с отстранен бъбрек, липсващо зрение, слух? Физически не, но личностно да. Защо тогава се наказва физическият фактор, и се лишава личността от пълноценност? Като човек роден в неговата цялост и поставен в положение на ниш, т. е. на човек с увреждане, съм гневна на политическото разбиране за здрав индивид. Ако и тялото да е здраво, то получената увреда е следствие на механични действия, както казах, в по-голямата си част придобити по медицински начин. То тогава следва ли лицето с увреда да бъде компенсирано или не? Кое дава право на днешните властимащи да решават, че държавата няма дълг към хората си в неравностойно положение? Кое ѝ дава право да ги произвежда безнаказано? Управниците ли са държавата или народът? Държавата е ли е призвана да бъде агресор към народа си или негов закрилник? Изобщо какво се разбира под държава и държавност при днешните управляващи? Да водиш един народ е велико нещо, но да седнеш да му се подиграваш е престъпление! Днешното отношение на управляващите към хората с физически и сетивни проблеми е нечовешко, безотговорно и най-вече престъпно.

За да бъдат ограничени инвалидностите, то първо нека се ограничат причините за възникването им, а след това да се гледа кой какво и колко заслужава обезщетение, помощ и ресурси според индивидуалните особености, заболявания, утежнения и усложнения. Нека първо се положат основите на справедливост, а чак тогава да се тълкуват и претеглят проценти. Все още няма ни един лишен медик за осакатен живот, а мнозина са виновни. Аз съм един от тези хора, които са създадени от човек с бяла престилка. Не наследство, не по Божия промисъл, а благодарение на човешки фактор и грешни решения, подплатени със солидни медикаментозни дози. Имам правото да съдя и държава, и медици. Вярвам, че като мен са не стотици, а стотици хиляди хора на Република България.

Искам да зная кой и защо ще ме квалифицира като човек в работоспособна възраст, който НЯМА нужда от обезщетение (така наречената инвалидна пенсия). Да, аз съм здрава, права, в трудоспособна възраст, на всичкото отгоре образована с две висши, уредена в „нормалния“ свят с добра работа и висок пост, с адекватно възнаграждение. Искам да знам кой и защо ще ме съди, че съм имала смелостта да излезна от ъгъла, в който бях набутана не по рождение, а по класификация според степента придобита увреда. Увреда причинена в най-ранна възраст! Искам да знам кой и защо ще брой възнаграждението ми и на тази основа да констатира, че нямам нужда от обезщетение! Искам да знам кой ще поеме отговорност за трудностите, пред които съм изправена и до ден днешен! Искам да знам кой ще ми плати за всяка пролята сълза в миг на безизходица! Искам да знам кой ще ме утеши утре в немилостива ситуация, когато роднините ми няма да са край мен по чисто естествени причини, а приятелите грохнат, също като мен, под напора на възрастта и годините! Искам да знам кой ще ми компенсира младостта, страха, колебанията, ожулените лакти, пропилениите ми възможности, прекършените ми мечти! Искам да знам кой и защо съди и осъжда волята ми, желанието ми за живот, смелостта ми, устрема ми! Искам 240 народни представители да ми отговорят защо съм занижена до ниво несъстоятелност и неспособност по законите на образованието, според които човек с над 50% намален слух не е годен да следва психология, право, медицина и още много дру-

ги специалности! Аз съм със 100% загуба, тотална и двустранна загуба.

Искам 240 депутати да ми отговорят защо съм изравнена с всички „нормални“ по показателя способност, що се касае до „огромното“ обезщетение, а в същото време съм лишена от равен и еднакъв достъп до възможност за реализация, за комуникация, образование, обществени услуги!

Някой пита ли ме какво ми е и колко ми струва, за да бъда на нивото, на което съм днес, с възнаграждението, с което съм днес? Някой иска ли да знае как постигнах това? Ще ви кажа – с труд, упоритост, талант и изградени умения, с воля и сила за живот. Аз не съм единствена. Като мен са не стотици хиляди, а десетки. Правите ли разликата в сравнение с предходния показател причинно-следствена връзка за придобиване на увреждане?

Не се срамувам от себе си, от увреждането си, от качеството си на живот, от успеха си. Но няма и да позволя някой да ме принизява и унижава, да ме лишава от достойнство и справедливо възмездие.

Дами и господа народни представители, вашата работа е да се извините на хората в неравностойно положение за грешките в държавната вътрешна политика във вид на обезщетение. Ако вие сте по-добри от предшествениците си, то не би трябвало днес да подлагате тези хора на унижение, а би трябвало да осигурите достъп и грижи на всеки един нуждаещ се според индивидуалните му характеристики, защита на причислявайки го към група, клас и категория.

Дами и господа депутати, вашата работа е да се грижите за нас, суверенът ви – да бъде здрав, осигурен, образован, преуспяващ, щастлив. Вашата работа е да водите политика извън предела на държавата ни, политика единствено и само в интерес на държавността, защита на суверена от чужди посегателства и интереси. Вие за това сте призвани.

Ще повтаря думите си, които казах по-горе, а именно: да водиш един народ е велико нещо, но да седнеш да му се подиграваш, е престъпление. Спрете да се подигравате с оцетените ви сънародници и създайте среда и условия за благополучие и нормално човешко развитие! Регресията, системните унижения и несправедливости раждат революция. Грижата и отговорността раждат благоденствие и благополучие. Ние искаме това!

Тилка Кайрякова

ТИШИНА

Главен редактор
Йорданка ДИМИТРОВА
e-mail: i.dimitrova.sgb@abv.bg

Редактор:
Петра ГАНЧЕВА
e-mail: petra.gantcheva@gmail.com

Дизайн:
Борис Зл. ПАВЛОВ

Администратор на Фейсбук страницата на СГБ:
Петра ГАНЧЕВА
http://www.facebook.com/sghbulgaria

Печатница:
ВЕДА ПРИНТ, тел.: 088 932 11 77

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1000 София,
ул. „Денкоглу“ № 12-14
тел.: (02) 980 47 78

e-mail: tishina@sghbg.com

Електронен формат на в. „Тишина“:
http://tishina.sghbg.com

Официален сайт на СГБ:
www.bg.sghbg.com
Александър ДОБРЕВ,
администратор

Великден - най-светлия православен празник

Още преди Великден ръководството на районната организация на глухите в Хасково реши да отбележи, както всяка година, този светъл християнски празник. И на 10 април т. г. клубът се изпълни с радостни и усмихнати хора. Севда Векилова, Уляна Николова и Тонка Колева набързо спретнаха макар и скромна, прекрасна великденска трапеза с вкусотии, донесени от всички. В центъра на вниманието, естествено, бяха подносите с пестро боядисаните яйца.

Началото на тържеството започна с поздрав от председателя на районната организация Митко Иванов. След това разговорите започнаха със споделяне на техники, които всеки е използвал при боядисването на яйцата си. Обмениха се и рецепти за козунаци и курабии.

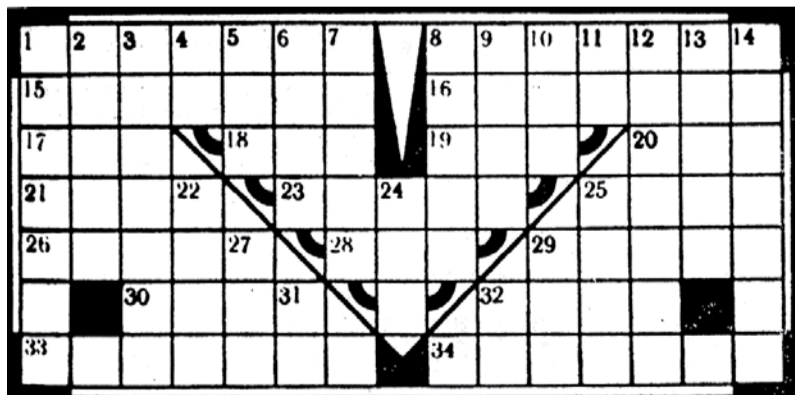
Не мина и без състезание по „борене“ на яйца. Финалът бе спечелен от Славчо Делчев, чието яйце остана здраво най-дълго време. Настроението бе с приповдигнат градус. Задоволство личеше по лицата на всички. Веселите погледи и усмивките по лицата на присъстващите говореха, че макар и скромно да живеем в Хасково, умеем да се веселим!

Отбелязахме още един хубав празник в историята на хасковската организация.

Дора Христовова, координатор на РО-Хасково

КРЪСТОСЛОВИЦА

Водоравно: 1. Древногръцки математик и философ-идеалист (ок.580-500 пр.н.е). 8. Гръцки писател и поет (1859-1943) - „Очите на душата ми“. 15. Малък духов музикален инструмент, обикновено от глина. 16. Наша естрадна певица. 17. Герой на Шекспир. 18. Роман на Иван Тургенев. 19. Американски космонавт. 20. Френска киноактриса („Брачен живот“). 21. Френски художник (1824-1888). 23. Град в Северозападна Франция. 25. Заграден с линии печатан текст. 26. Елемент от ходовата част на превозни средства. 28. Научно-изследователски институт по птицевъдство. 29. Микроорганизъм. 30. Тънък израстък от житен клас. 32. Помещение за къпане (мн.ч.). 33. Град в Сърбия. 34. Съотношение между валута на разни страни, изразено в злато.

Отвесно: 1. Участък от генома, при който честотата на нерепрочните рекомбинации постоянно нараства в посока от единия му край към другия. 2. Град в Северно Чили. 3. Един от основоположниците на съветската школа по хокея на лед. 4. Мярка за повърхнината. 5. Водач, екскурзовод. 6. Американски писател, драматург (1888-1953) - „Ана Кристи“. 7. Индийски физик (1888-1970). 8. Полулека, полутоварна кола за превозване на стока. 9. Поръчителство по полица. 10. В древния Рим - дух-покровител на родината и домашното огнище. 11. Марка руски самолети. 12. Минерал, от който се получава торий и церий. 13. Тюркско номадско племе, появило се в Източна Европа през VI век. 14. Спътник. 22. Руски архитект от италиански произход (1775-1849). 24. Стихотворение от Блага Димитрова. 25. Съд за течности с дръжка (мн.ч.). 27. Бозайник от семейство котки. 29. Малък ресторант, обикновено без места за сядане. 31. Музикална нота. 32. Остров в пролива Ламанш.

Съставила: Василка Кирова

СЛЕД ПРОТЕСТА

Най-шареното яйце обедини членовете на РО-Плевен

След протестния митинг, сякаш за да потвърдят своето единство, членовете на РО-Плевен се събраха по приятелски, за да сравнят кое яйце е най-шарено и най-здраво. С козунака не се състезаваха, защото той не беше домашно приготвен. Но пък си го хапнаха с удоволствие!

Дълго време говориха за митинга, за срещата с приятелите в София, и най-вече, се опитваха да разберат какво решение ще се вземе от правителството по отношение на издаване на експертните решения от ТЕЛК.

Притесненията им не помрачиха хубавото пролетно великденско настроение, подчертано от свежите цветя на масата.

А преди разделяла си определиха следващото събиране да бъде в четвъртък, дори и без официален повод, просто по приятелски на чашка кафе и раздумка.

Дида Каракирова, координатор на РО-Плевен

ВКУСНО

Лека яхния на фурна

Необходими продукти: един кг. чушки сладки и 1-2 лютя; 4-5 глави стар лук, 2-3 моркова, един патладжан, може и една тиквичка, един кг. червени домати, една чаена чаша ориз, връзка магданоз и 1-2 ч. лъжички червен и 1 черен пипер, сол и олио (по-щедро).

Начин на приготвяне: В мазината се запържва лукът, нарязаните на кубчета моркови и патладжанът, предварително обелени, нарязани на кубчета, посолени и

отцедени, слага се и червеният пипер. Налива се малко топла вода и се оставят да се задушават, докато останат на мазнина. Прибавят се нарязаните чушки, нарязаните на дребно (или настъргани) домати, поставяме и измития ориз. Разреждаме с още вода и слагаме лютите чушки, черния пипер и нарязания магданоз. Всичко това изсипваме в тава и слагаме във фурната да се запече до готовност на ориза.

Стефка Владимирова

Пролетно – по кучешки

Над 13 години живяхме с Дари – която вече е звезда. Беше уникална кучинка – знаеше жестов език, не се отлепяше от мен и най-важното, независимо, че изобщо не чувам, ПЕЕШЕ! Да, тя бе адски музикална, пееше в тон с всичко, което чуваше като музика. А аз, за да я „слушам“, си слагах ръката на вратлето ѝ, затварях очи и се пренасях в невероятните ѝ музикални изпълнения...

И днес на „стената“ ми във фейса изскочи ето тази снимка. Която мигновено ми напомни за Дари и нейната изключително музикална душа. Заклех се – щом си взема отпуска, се захващам да направя точно същата пластика в нейна памет! Ще е адски страхотинско да я гледам в двора на зелената трева, сред нарцисите, лалетата и зюмбюлите, да се връщам с усмивка и мъничко тъга в онези дни, когато Дари извиваше глас в тон с музиката... Убедена съм, че ако ѝ бях взела цигулка, щеше да свири прекрасна на нея!

Петра Ганчева

СУДОКУ

2	9					7		
6	7				2		8	5
		5		3			2	9
					8			6
		6				2		
5			9					
8	6			1		3		
4	1		3				6	8
		9					1	7

Судoku се играе на решетка която се състои от 9 x 9 пространства разпределени на 9 реда (разположени хоризонтално) и 9 колони (разположени вертикално) групирани в квадрати с размери 3 x 3.

Всеки ред, колона и квадрат (9 пространства всеки) трябва да бъде попълнен с числата от 1 до 9 без да се повтарят никакви числа в ред, колона или квадрат.

Отговор от бр. 6

8	1	4	3	7	6	9	2	5
3	6	9	2	5	8	7	1	4
5	7	2	1	4	9	6	8	3
4	3	5	9	6	1	2	7	8
2	9	6	7	8	3	5	4	1
7	8	1	4	2	5	3	9	6
1	5	3	8	9	7	4	6	2
9	4	8	6	3	2	1	5	7
6	2	7	5	1	4	8	3	9